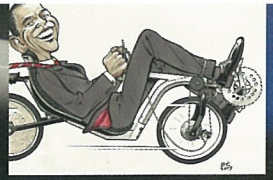

Verkeer

Fietsforens
Snel door Houten
Hoop voor Amerika

Techniek&

Rans Stratus XP
Challenge Furai
Leitra
Biking the Ocean
Fiets-, wandelbeurs

Evenement

Cycle Vision Tilburg

Ligfiets&

Jaargang 25 2009-2

Uitgegeven door de Nederlandse Vereniging voor Human Powered Vehicles

NVHPV

Stapvoets van Athene naar Amsterdam

Tekst en foto's
Rembrandt Bakker

Als ik aan het oversteken van een oceaan denk, denk ik aan schipbreuk, scheurbuik, schavuiten. Dat komt omdat alles wat ik erover weet afkomstig is uit jongensboeken van K. Norel en de zijnen. Dat moet voor Alex Mutsaars uit Geldrop wel heel anders liggen, anders had hij nooit het plan opgevat om in een uiterst langzaam tempo de strijd met de elementen aan te gaan. Ik mag een dagje meevaren op een rustig riviertje, langs het prachtige vestingstadje Heusden.

Als ik arriveer in de haven ontwaakt de ruim elf meter lange oceaansloep net uit zijn winterslaap. Het zeil gaat eraf en een langwerpige open kuip komt tevoorschijn. Ik maak kennis met Mark de Vries, één van de teamleden en wordt direct aan het werk gezet: op de pedalen. Twee achter elkaar geplaatste M5 ligfietszitjes vormen de machinekamer. Het drijfwerk bestaat uit oerdegelijke industrietandwielen, een bakfietskwaliteit fietsketting en onder een luik een haakse overbrenging die de schroefas aandrijft. Het schip is als tandemroeier al eens de oceaan over geweest, de dollen zitten er nog op. De schroef is speciaal ontworpen om bij lage snelheid optimaal te functioneren, met als beperking dat hij onverwoestbaar moet zijn. De diameter is 43 cm.

"Hoe hard fiets je in zo'n boot?" zat ik mezelf op de fietstocht naar de ligplaats in Heusden af te vragen. Het gaat om een gevaarte van 1600 kilo, inclusief bemanning, bepakking en apparatuur. Of je drie, vijf of zeven kilometer per uur haalt maakt nogal wat uit, zeker als je vanuit zee een rivier op wilt varen. Het antwoord wordt snel duidelijk. We fietsen weg met een vaartje van vijf à zes km/u. Daarvoor moet ik even hard werken als daarnet, toen ik met een vaartje van 30 km/u op de ligfiets zat. Het is wel even wennen, want het trapstel zit opvallend laag ten opzichte van het zitje. De waterfiets heeft twee versnellingen, de lichtste is voor het geval er slechts één persoon aan het fietsen is. In water is een licht verzet bij optrekken niet zo nodig. Sprinten is een aparte ervaring. De boot reageert traag op de verhoogde inspanning, maar als je even volhoudt gaat het tempo flink omhoog. Bij de eerste poging lukt het om onze snelheid te verdubbelen. Dat dit zo makkelijk gaat komt omdat de sloep door zijn langwerpige vorm een hele hoge rompsnelheid heeft: het water glijdt ook bij hogere snelheid zonder draaikolken langs de romp.

Perfecte PR

Het oorspronkelijke plan was om deze zomer van New York naar Amsterdam te fietsen, binnen 100 dagen. Dat betekent een gemiddelde dagafstand van 70 km. Daarvoor moet je 24 uur per dag doorfietsen met een gemiddelde van 3 km/u. Als alles meezit is dat prima te doen in twee ploegen, maar rekening houdend met stormen, averij, ziekte en muiterij is het een hoog gesteld doel. Er kwam klad in de plannen toen na twee jaar voorbereidingstijd enkele teamleden teveel over de gevolgen van hun deelname gingen nadenken... Bij wijze van doorstart verzon Alex een plan B om de onderneming en de geldinzameling voor het goede doel te redden: het nieuwe traject loopt van Athene over de Middenlandse zee langs Italië naar Frankrijk, om daar bij Nice via rivieren en kanalen door te stomen naar Parijs. De timing is geoptimaliseerd om maximale publiciteit te krijgen: de aankomst in Rome valt samen met de finish van de Giro d'Italia en de aankomst in Parijs met die van de Tour de France. Daarna gaat de reis door, de Noordzee op, om te landen in Amsterdam bij het dok van hoofdsponsor Canalbikes. De PR is perfect in orde, honderden journalistieke bijdragen zijn er reeds verschenen in kranten en op radio en tv. Alleen aan het literatuuronderzoek ontbrak iets. Onze correspondent Manuel Stoffers ontdekte namelijk dat van een eerste Atlantische oceaan oversteek per fiets geen sprake kon zijn, zie zijn bespreking van het boek *Pedaling to Hawaii* in *Ligfiets&* 2007-1.

Terwijl we de schilderachtige Afgedamde Maas afpeddelen vertelt Alex al hoe de contouren van zijn boek eruit gaan zien. De voorbereidingen, het bijeenbrengen van het team, de keuze voor een tandemboot, de relatiestress, de doorstart van de expeditie

De boot is zoveel langer dan breed dat we op human power niet aan zijn rompsnelheid komen.

Alex laat zien dat hij zonder handen kan fietsen.

Voor roeier Mark de Vries is liggend fietsen nog wennen.

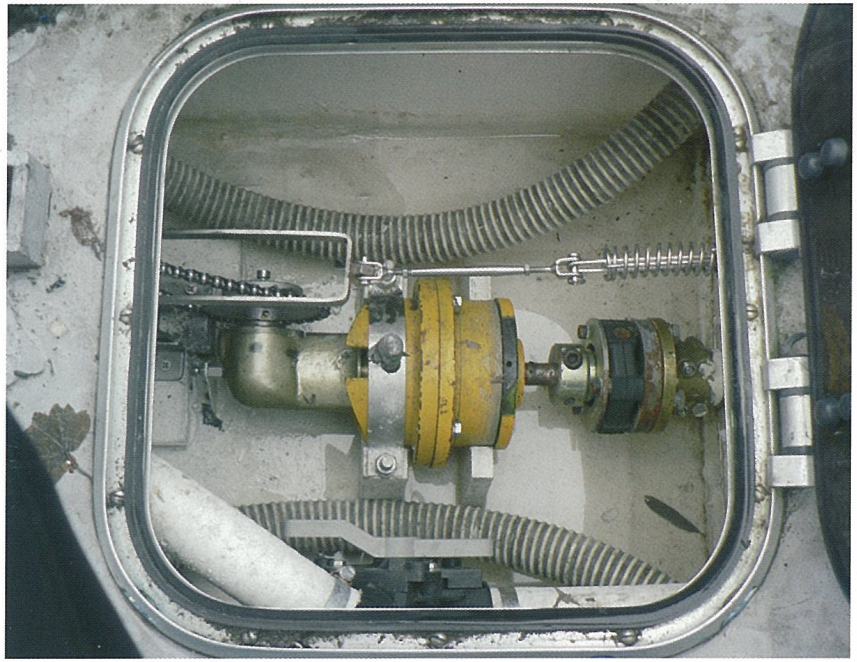

Haakse overbrenging van ketting naar schroefas.

Ondanks de antischimmelcrème een klein koraalrifje...

en de achtergrond van de twee nieuwe teamleden. Als hij net zo enthousiast schrijft als kletst hoeft de reis eigenlijk niet eens meer gemaakt te worden. Eén van de twee nieuwe teamleden is vandaag voor het eerst aan boord: Mark de Vries. Ik houd zijn plaats bezet en dus heeft hij alle tijd voor het serveren van koffie en broodjes. Het is echt genieten. Uit de zeewaardige geluidsinstallatie schalt muziek. De stroom daarvoor wordt geleverd door een windmolentje op het kajuitdak en door een viertal zonnepanelen. Deze stroombron is voldoende voor het aandrijven van een kleine ontziltingsinstallatie, waarmee zeewater tot drinkwater wordt omgetoverd. Mark heeft onlangs zijn eigen plan voor een oversteek van de Indische Oceaan moeten afblazen. Hij had de omgekeerde situatie als die van Alex: wel een stabiel team, maar niet voldoende financiering. Hij heeft als roeier een uitstekende conditie opgebouwd, maar moet nog helemaal wennen aan presteren in liggende houding. Ik ben razend benieuwd naar wat we daar van terug gaan vinden in het reisverslag. Het derde teamlid is Matthijs Houben uit België, 23 jaar. Hij reageerde >

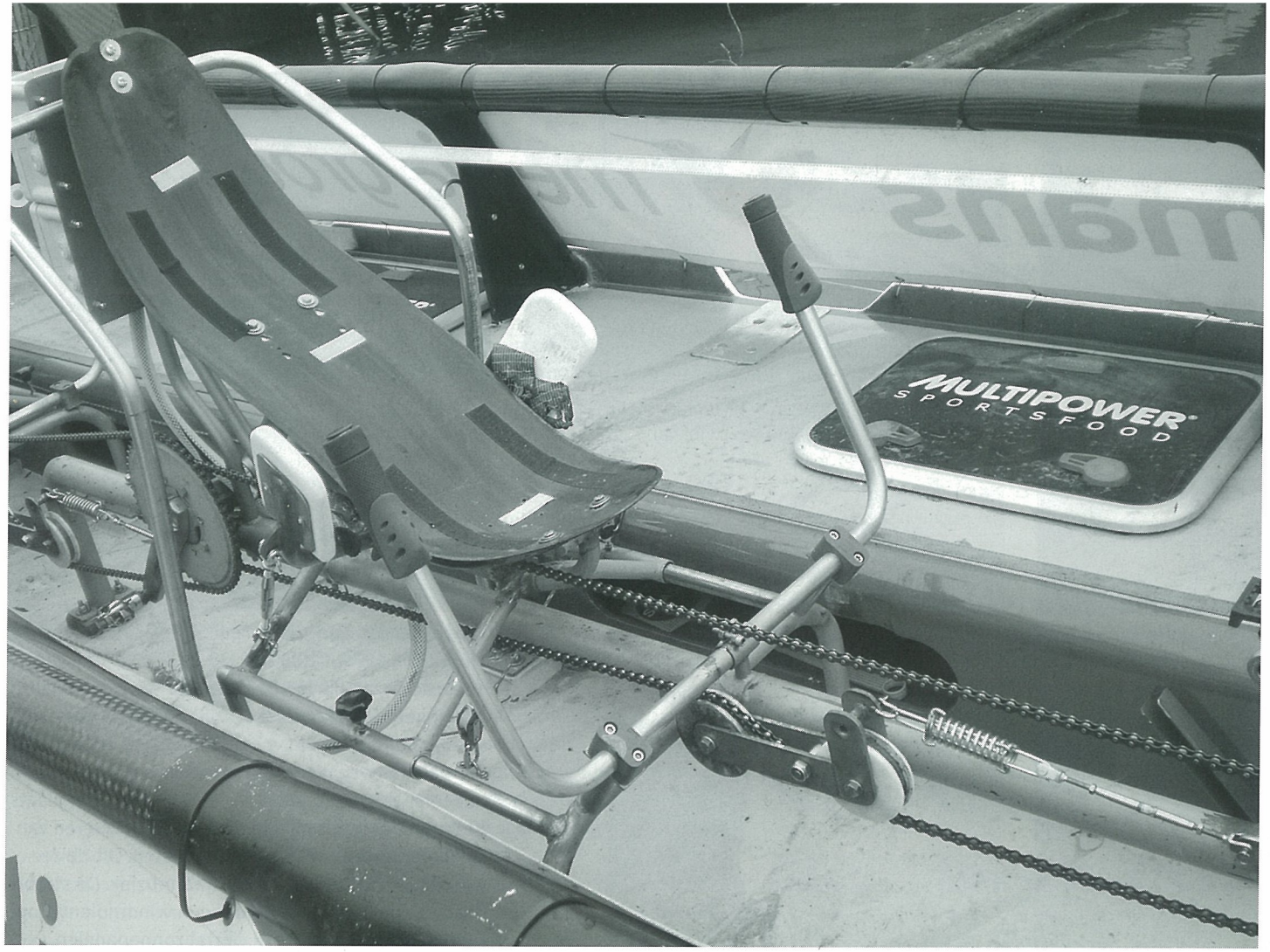

De machinekamer met snel verstelbare stoel, oceaan-proof kettingspanner en de trapas circa 15 cm lager dan het zitje, foto Frits Vespuy.

> dit voorjaar op een oproep op *www.ligfiets.net*. Ervaring met fietsreizen heeft hij genoeg, maar het leven op water is hem vreemd. Hij is psychiatrisch verpleegkundige van beroep. Zou zijn vakkennis hem onderweg nog van pas komen?

Schipbreuk

Als we even voorbij Aalburg uitwijken voor een vrachtschip duwt het midzwaard zichzelf omhoog en daalt de snelheid tot nul. Ongemerkt zijn we door de wind te dicht naar de kant geblazen. De boot zuigt zich vast in het zand. Achteruittrappen dan maar? Dat kan, er is geen freewheel en de schroef werkt twee kanten op. Maar die ene PK die we met zijn tweeën leveren is lang niet genoeg. Met een roeiriem weten we ons vlot te duwen zonder natte voeten te krijgen. De terugreis wordt aanvaard, waarbij we het haventje van de prachtige vestingstad Heusden aandoen. Onder het genot van een kopje koffie bekijken we het bekijks dat de boot trekt. In het heldere water zien we dat we ondanks de antischimmelcrème op de onderkant van de boot toch een klein koraalrifje met ons mee torsen. Dat is goed nieuws, de boot kan dus nog een stukje sneller worden. Wij worstelen nog even met de draaicirkel van een metertje of vijfentwintig en spoeden ons huiswaarts.

Als de planning is uitgekomen, zit het drietal inmiddels op volle zee. Als u dit leest zitten ze net aan een gevriesdroogde maaltijd, een stuk surrogaatbrood of een kop sportdrank. Of genieten ze van een sterrenhemel in volledige afwezigheid van lichtvervuiling. Trap voor trap, todat de zon opkomt. Reis met ze mee op *www.bikingtheocean.com*.

Een sponsorbijdrage ten behoeve van Villa Pardoes kan via bankrekening 51.01.82.453 ten name van *Stichting Biking the Ocean* in Tilburg.

De boot is groot voor de mens, klein voor de oceaan.